

Передплата
 на «РУСЛАНА» вносять:
 в Австрії:
 на цілий рік . . . 20 кор.
 на пів року . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 на місяць . . . 1.70 кор.
 За границею:
 на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових писальців М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудні.
 Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсманна.
 Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.— Реклямації неопечатані вільні від порта.— Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надєсланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Скликанє чеського сойму хочби на кількадевну сесию вважають Чехи великою konieczністю і задлятого правительство робить всякі заходи, щоби обезпечити хоч кількадевну спокійну сесию. Намісник Куделгофе негеворював в сій справі з бар. Бінертом, міністрами бар. Гердльом, дром Жачком і Шрайнером, одначе дстеперішні вигляди вельми слабї, щоби сесия могла взагалі відбутися. Чехи заявляють, що не можуть робити ніяких уступок для злагоди німецької обструкції (се відносить ся головндо до домаганя на помноженє німецьких членів кр. виділу). Наслідком того і Німці не думаютъ понехати свою обструкційну тактику.

Христ. сусп. стороництво під проводом др. Люегера відбуло 30. с. м. засіданє і ухвалило в справі військовій угоди таку заяву: Хр. сусп. стороництво глядить на видвиженє військового питаня з поважною тривогою, котру ще збільшила многозначна стилізация що до форми і змісту рівно нещасливого найновішого урядового оповіщеня спільного правительства. Христ. сусп. стороництво стоїть непохитно за одноїлостю і спіль-

ністю армії і буде її при всякій нагоді завзято і неуступчио боронити. Христ. сусп. стороництво буде в таким случаю, колиб Угорщині зроблено військові уступки, держати ся своєї програмі і її виконає.

Заграниця.

Предлогу австро-угорского міністерства за гр. справ що до условнн конференції прийняло також англійске правительство. Оже й Англія є той думки, що балканьска конференция лишє тоді мала би корисний вислід, колиб її попередило по розумінє европ. держав не тільки що до вичисленя програмових точок, але й що до сути бодай найважнійших програмових справ. Така обміна гадок довела би неперечно до уложеня певних формул, щоби розправа обертала ся в тісно обмежених границях.

Згадану предлогу Австрії принала таким способом Росія і Англія, а Німеччина станула вже наперед в сій справі по стороні Австрії, і тому можна на певно сподівати ся, що й інші держави підуть за ними, а тим способом осягнула би Австрия незвичайний успіх.

Проти автономії Босни, якої домагає ся Сербія і політ. круги російські, виступив рішучо турецкий посол Гусейн Джагіб в дневнику Тапіп, в котрім зазначає, що доперва по оповіщеню російської ноти Турки про-

зріли, де они опинилиб ся. Дневник сей критикує різко російську, англійську і французьку політику що до конференції і вказує на те, що Босна є втрачена і лишє, що се стане ся перед конференцією якопісля. Автономія Босни не вийшла би в користь Туреччини, лишє підлещувалаб Славянам, а особливо Сербії й Черногорі.

Оповіщенє австро-угорскої окружної депеші викликало в Петербурзі велике враженє. «Новое Время» наслідком сего оповіщеня ще більшє невдоволенє промовою Извольского. В тім оповіщеню бачить сей дневник новий доказ, що рожеві погляди Извольского безосновні і лютить ся, що винагорода Сербії може мати лишє народогосподарский характер, та що Австрия хоче 29 арт. берлін. договору знести лишє під певними засторогами. Колиб Росія пішла на конференцію, тоді боснійські кайдани малиб російську печатку, Сербія дісталаб лишє пільги для переводу до Рьки, а Черногора осталаб під австр. опікуньством. — «Рьбіт» вказує на се, що тайні договори Росії з Австрією були Извольскому відомі перед виголошенем промови в думі, припускає однак мимо того, що в тих договорах була мова не про прилуку, лишє про обсаду Босни і то про її условну можливість.

Свобідна нарада про автономію Босни все є можлива на конференції, а та справа як і питанє про винагороду по-

Материяли до історії буковиньскої Русі.

Музицальні і сценічні твори Із. Воробкевича. (Дальше).

Львів, 29. 3. 1871.

Високопреподобний Отче!

В листі, в котрім мав я сьміливість Вас просити о кілька кусників до співу, виразив був я свою іскренню преданність Вам, яко композитору. Но по так дурній критиці Ваших пісень, яку подала Gazeta narodowa, могу собі виобразити Ваше негодованє на львівських музиків а la Бажанський. Бою ся, щобиєте і мене до них не зачислили, що є правдоподобним, бо не удостоїлись мене, Впр. Отче, дару якого від Вас оглядати. Будьте певні, що всі тіі толки о Ваших композициях неприхильні, як з одної сторони походять з незнаня Ваших праць, так і цілком не репрезентують гадку общу.

Сьвітські пісні Ваші подобали ся так, як не можна більшє. Ту формальний культ утворили з них. Особливо подобали ся «Сонце ся сховало», «Чернобривка», «У долині над водою», Das Lied vom Pagen і ин. Над дуетами розпливають ся. Сьпівність і оригінальність їх відзнаками. О церковній Вашій музиці мало що знаєм. Наш учитель співу Hössly виразив ся о «Многая літа» (великім) дуже добре. О «Ангел вопієше» і «Христос воскрес» сказав вправді, що не мають характеру музики церковної, а признаючи зрештою їх удачність, сказав: «Es sollte ihm (себ то Вам)

jemand ein gründliches Studium der Klassiker ans Herz legen». О сьвітських Ваших піснях сказав, що они суть «sehr sangbar, sehr hübsch». Так судять люде, що о музиці щось розуміють, так і всі праві (майже!).

З своєї сторони могу лишєнє то сказати, що мало композицій мов чувство в такій мірі взурашали, як Ваші. На псевдомузиків, криткуючих пустими фразами річ, котору цілком не розуміють, не повинністьє ся оглядати. О таких лишє замовчу.

Припоминаючи Вашій ласкавій памяти себе і свою просьбу, остаю ся Вашим всегда преданним

Іларіон Шушковский.

слух. бог. II. год. и питомець гр. к. сімен.

З весною 1871 р. повідомляв Із. В. Ол. Барвіньского: «Я вже рідко коли що пишу і то все мізерне і без життя; займаю ся більшє музикою, хотия і то трудний і невдячний хліб*». Того року іменно зладив Із. В. німецький учебник музики «Musiklehre», а вже у грудни 1871 р. повідомляв**, що написав «чотири (!) оперетки, далі всьляких пісень і церковних композицій».

Слабість жінки, смерть сина (1872***) і тяжкі материяльні клопоти не здержали В-а від роботи.

В червни 1872. Писав він знову, що для театру Бачиньского скомпонував дві оперетки.

*) Руслан 1908, ч. 222.
 **) Руслан 1908, ч. 225.
 ***) Руслан 1908, ч. 226.

Здаєть ся, мав на думці дві з тих чотирех згаданих висше. «Лиш через театр зможе ти собі в Галичині дорогу яко музик зробити, а се важне діло, щоби посоромити моїх противників і показати їм, що далеко сові до сокола*».

В зимі на 1873 рік жінка В-а була смертельно хора, та він не покидав роботи. Пискаржив ся лишє приятелеви, що «чоловік уже у таку планету вродився, щоби від колики аж до гробу горював і мучив ся», але вразом і додав (в січни 1873): «Для театру написав ем у останних часах три комедії в музикою, котрі і тут (у Чернівцях) під Бачиньским грали ся і публіка їх часто добре приймала**».

Мені не відомо, як називали ся ці оперетки, котрі Із. В. кілька разів у листах згадував, тільки в листу Моленского (1873, 28. 3) міркую, що дві з них звали ся: «Ворожка» і «Весіле на обжинках». Ваші оперетки тепер все у нас в ренергуарі, писав у тім же листі артист А. Стечинський, де була також і просьба до В-а, аби уложив музику до якоїсь мьєлодрами церковного маляря Антона Яблоньского «Ольга», котра в Перемишля провадила ся на сцені без спомину Воробкевич зложив і тут музику, і до «Назаря Стодолі» — взагалі дуже помагав театрови.

(Дальше буде).

*) Руслан 1908, ч. 232.
 **) Тамже, ч. 234.

винні би бути рішені по мысли промови Ізвольського. Лише в такому случаю ціле питанє, якого домагала ся дума, булоб розв'язане відповідно національному достоїнству Росії.

Молодорадикальний сербський Odjen, покликуючи ся на уступ бесіди Ізвольського, що Росія не могла задля давніших договорів протестувати проти прилуки Босни, поясняє се місце так: З сеї заяви показує ся, що Росія не має зо всім вільних рук що до прилуки. За се признанє ми вдячні Ізвольському, але сьогодні нас мало і ми не хочемо ходити на помацки, як в 1876 р. Ми бажавмо знати, чого нам сподівати ся по Росії, Франції, Англії й Італії, котрі нам заявляють велику прихильність. На пораду Ізвольського, щоби в Білгороді й Цетинії зберегли аимну кров, відповідає сей дневник, що становище Сербії й Чорногори зависиме від того, чи они будуть мати спромогу до життя. Бажанє життя є сильніше, як усякі розумові ради.

Між Сербією і Австрією, зглядно міністром Мильовановичом а австро-угор. послом гр. Форґачом послідувала обміна нот, котри ми продовжено торговий договір до 31. марця 1909 р.

В сербській скупщині була загран. політика предметом розправи на тайнім засіданню з нагоди промови Ізвольського. Хоч послі ріжних стороництв були доволі мовчазливі супроти дневникарства, всеж таки вийшло на яву, що розправа вела ся головню під вражінєм промови Ізвольського. Розчарованє між сербскими послами тим більше, що в поданім спершу в сербских дневниках змісті сеї промови пропущено найважніші місця, так що промова видаьала ся корисною для Сербії. Про договорні зобов'язаня Росії що до прилуки Босни не було там згадки і для того здавало ся, що Росія може виступати з протестом проти прилуки, а се голосили корольович Юрій і Пасич яко вислід свого петербурского паломництва. Тимчасом виявило ся, щ міродатні круги в Петербурзі не дали Пасичови ніяких приречень, а сербську суспільність обмацено. Також і в інших справах мови Ізвольського стає в суперечности з розс'яними про успіхи Пасича вістями Пасич був отже приневолений накручувати свої виводи про мнїмі успіхи своєї поїздки до промови Ізвольського, але й сей звіт єго не вдоволив, розправа була вельми горяча а Пасичови докорювано, що обманяв населенє, а робив усе, щоби поправити свою популярність. Зазначено отже в розправі, що по промові Ізвольського Сербія опинилась в зовсім иншім положеню, як се з дотеперішних запевнень політ. кругів можна було думати. Сербія числила на поміч Росії і по поїздки кн. Юрія і Пасича занедбала Англію, а тепер виявило ся, що по Росії нічого не можна сподівати ся, і відповідно до того треба буде дальше поступованє приміняти в справі прилуки.

З урядових сербских кругів заперечують поданим нами вістям про напад оружных селян сербских на границі на австр. жандармів і запевняють, що селяни не мали оружя та жалують ся, що навпаки австр. патрулі переступали сербську границу. Тимчасом є се неперечною подією, описуванною і в сербских часописах, що між сербске населенє роздано оружя і стрільні припаси, а також відома річ, що в околиці Зворника і Сребрениці нагромаджені сербські ватаги, набрані головню з Македонії і сі ватаги нераз переходили австр. границу, щоби викликати ворообню між населенєм в Босні.

Бойкот проти австр. товарів в ден й насилою починає вже населеню в Туреччині давати ся в знаки незвичайною дорожнею. Великі купці вихиснують се для спекуляцій і наслідком того починає проявляти ся опір проти бойкоту. Виходить з того, що навіть насилою не дасть ся бойкот на довгий час удержати всюди, а позаяк та насила звертає ся також проти неавстрійских товарів, може довести до поважних жалоб і домагань винагороди за страти.

Допись зі Стрийщини.

(Протест стрийського деканату на напасти «Діла». — Научно-богословський кружок. — Ювілей «Просвіти», Святійшого Отця і цісарский. — Загальні збори касина. — «Сокільский Базар».)
(Конець).

Дня 13 грудня обходила Стрийщина друге свято, другий ювілей. Була се горжественна академія в честь Папи Пія Х., яка могла бути введена і перед столичною публікою і вдоволити найвибагливіших критиків.

По мельодийній, на народних мотивах опертій кантаті Дениса Січинського слідувала святотчна промова о. проф. Дзеровича. Бесідник не пішов за шаблоном польских бесідників, які з нагоди сего папского ювілею славляв Папу яко приятеля Поляків і о стільки признавали Папі рацию битю, о скільки Папа і папство заняли прихильне становище до Поляків.

Наш бесідник вказав на папство яко інституцію Божу, основану для добра людства, а опісля вернув ся до клича теперішнього ювілята: «все обновити в Христі», і доказав, як дуже той клич у всіх нап'рямах людского життя і людскої думки є на часі і на місці. По промові о. крил. декан Амр. Полянський відчитав телеграму від Святійшого Отця з подякою за желаня, причім Свят. Отець уділяв Апост. благословеня.

Опісля наступила гра на фортепній п. Ольги Ціпановскої, яка умисно прибула до нас з Перемишля, щоби в супроводі вий кової музики відограти чудоно Е. Grieg-a: концерт A moll. Тепер виступив мішаний хор обновленого стрийського Бояна в силі 60 співаків і співачок, який вповнив кромі першої кантати ще три точки концерту, відспівавши ще з незвичайною прецизією оден з найгяжших але і найкрасших псалмів Дм. Боргнянського: «Гласом моім» в супроводі фієгармонії; велику ораторію Мендельзона: «Христе» і «Хорал» Нижанковського; обі ті точки в супроводі військової оркестри 10 п. п. з Перемишля; при кантаті і псалмі акомпанював п. Остап Бобикевич. Як випали хори, досить вказати на диригента о. Остапа Нижанковського, котрого імя само про себе говорить. Соля в ораторії Мендельзона співав нарочно прибувший п. Мих. Волошин. Хори були переплітані ще сольом оркестри військової під проводом капельника п. В. Червенки і чудовою деклямацією п. Володимира Устияновича, який підтримав в цілій силі добру славу Устияновичів яко декляматорів, нагадавши своєю деклямацією свого стрий, незрівняного рецитатора бл. п. Корнила. Тяжкий до віддана стих Я. Кониського: «Проповідь на горі» віддеклямував п. Устиянович зі зрозумінєм, відповідним змістови спокоєм, і хорошою дикцією. — Салю прегарно удекорував п. Денис Сембратович, директор «Молочарского Союза» народними килимами і папскими і рускими емблемами. Публіці роздавано артистично виконану програму з портретом Св. Отця на пам'ятку сего величавого, під кождим зглядом у-

далого вечера. На вечері були і представники місцевих властей, які не щадили похвал і признаня о. Остапови, що своєю працею справив справді артистичний пир слухачам, які не стямались, коли скінчив ся чудовий концерт.

Ювілей цісарский відбув ся в той спосіб, що депутатії всіх руских товариств зложили свої желаня до рук радника намісництва п. Шидловского і ілюмінували свої вікна картками Товариства педагогічного. Тут годить ся зазначити що найменше некоректність польского ювілейного обходу, який плякатами обістив був, що дохід з закупна ілюмінаційних карток признає по рівній часті на бурси польську, руску і жидівську. Опісля видячи, що Русини мають свої картки, казав магістратским поліцаєм синим олівцем перечеркувати свою жертволюбивість в користь рускої бурси, хоч що правда всі жиди також виліпили свої вікна своїми сионістичними картками вузкими, білої краски, а мимо того не счеркувано ололошеня датків в користь жидівского нарибку. Що комітет не мав права признавати доходу з міських карток лише на польську і жидівську бурсу, виходить вже хочби з того, що кольосальні урядові будівлі як суд, гімназия, всі школи, рада повітова були обліплені польскими картками, а на утриманє тих урядів складаєть ся зарівню польский як і руский нарід.

Дня 21. грудня відбулись загальні збори «Руского Касина», з яких замітне се, що конц. адв. др. Церфецкий виступив з внесенєм неіренумеровати «Галичанина». Ледно 4-ма голосами більшости «Галичанина» уратовано ще яко «назидательную і многопользную лектуру» для сконсолідованої стрийскої Руси. До нового виділу увійшли: надінж. Микола Левандовский яко голова; о. проф. Юліан Дзерович яко заст. голова; Вол. Устиянович яко писар; Ярослав Кисилевский дир. «Нар. Торг.» яко господар і каснер; ем. учит. Франц Ластовецкий яко бібліотекар; Зенон Щуровский яко референт забів і сходив; а о. Стефан Хировский яко заступник писаря. Маємо надію, що новий виділ постарав ся розбудити товариске життя між стрийскими Русинами забавами, відчитами, сходами, а особливо постарав ся о закупно нових книжок до бібліотеки, які майже не має ніяких новіших видань нашої літератури.

«Сокільский Базар» отворив у нас свою першу філію при найкрасній улиці міста, Третого Мая і продає гарні річи і все незвичайно дешево. Русини стрийські повинні лише там полагоджувати свої закупна, если бажать економічного підвигненя свого народа. Єсть се попри «Народну Торговлю», «Молочарский Союз» і галантерийний sklep п. Филипа Бориса вже четвертий sklep руский в Стрию. Vivat sequens!.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— Календар. В неділю: руско-кат.: Юляни муч.; римо-кат.: Данила б.; В понеділок: руско-кат.: Анастасій м.; римо-кат.: Тита біскупа; В второк: руско-кат.: 10 мучеників; римо-кат.: Телесфора.

— Обхід ювілеїв на селі. Дня 2. грудня товариства «Сокіл» і Читальня «Просвіти» в Милівцях, пов. заліщанського, урядили концерт в честь С. Святости Папи Пія Х і цісаря Франц Йосифа I. Концерт відбув ся в салі шкільній, яку відповідно до піднеслої хвилі удекоровано лямпіонами а в двох вікнах уста

